worden, die niet kunnen uitstaan dat man en kinderen over den rein geschrobden vloer gaan, uit schrik hem te bevuilen. Zie kogen de hui vrouwen schterna met een vod in de hand om de vuile voeten van den vloer te vagen.

Het zijn kortom de vrouwen, die er geen verstand van schijnen te hebben om thuis een sfeer van intimiteit van behaaglijkheid en van gezelligheid te scheppen. Waarheer bij zul ze vrouwen de mannen het huis uitloopen, zal iedereen het begrijpen zonder hen daarom goed te keuren.

Besluit.

Op de vrouw rust de groote zware plicht haar woning zoo aantrekkelijk moetelijk te maken, zoolat man en kinderen nergens liever zijn dan thuis.

* * *

VERLENGING VAN DEN SCHOOLPLICHT

Op eene vraag van volk vertegenwoordiger Van Hoeck verstrekte de minister van openbaar onderwijs de volgende inlichtingen :

Amlisonaren van mijn departement hebben inderdaad op mijn verzoek, een aanvang gemaakt met de studie der verschillende vraagstukken omtrent de verlenging van den leerplicht, welke in de regeringsverklaring werd aangekondigd.

Het onderzoek dier kwestie, welke zeer ingewikkeld is, wordt met spoed voortgezet. Hoogst waarschijnlijk zal een wetsontwerp bij de Kamers ingediend worden tot de hervatting de parlementaire werkzaamheden.

Verder acht ik het nuttig het achtbaar lid eraan te herinneren dat het koninklijk besluit van 31 Juli 1935, waarbij de duur van den leerplicht onder zekere omstandigheden verlengd wordt, in zijn artikel 9 voorziet dat die bepalingen toepasselijk zijnen tot den 1 September 1937.

De Burgeroorlog in Sparje

DE TOESTAND NOG TWIJFELACHTIG.

Een worsteling tusschen twee stelsels.

Te te tand in Spanje blijft nog twijfelachtig en wie er te zichte de baas zal worden, blijft een open vraag. Maar het wordt met den dag duidelijker dat het niet alleen gaat om de politieke toekomst van dit beklagen wa rdig en zwaar beproefd land, maar dat de uit lag van den strijd ook verstrekke de gevolgen zou kunnen hebben met betrekking tot geheel de politieke eenheid van dit oud wereldideel. De strijd die thans in het Iberische schiereiland tot het bittere ende uitgevochten wordt, is we kelijk een kamp tusschen fascisme en communisme en het is niet zonder reden dat de Franschen eenerzijds en de Duitschers en Italianen anderzijds elkander beschuldigen de twee tegenstanders te helpen en van te moedigen.

Men zou lange leschouwingen kunnen wijden aan de vraag of een overwinning der opstandelingen te wenschen zou zijn naar in beide gevallen is hiermede de kwestie volstrekt niet opgelost. En in elk geval moeten er uit elke oplossing ernstige en gevaarlijke dreigingen ontstaan, zoo wel voor den binnenlandschen vrede als verschillende landen als voor den vrede tusschen de Europese che landen. Deze gevaren streken misschien niet onmiddellijk, maar hun uitstel doet ze niet verzwakken.

Welk kan de uit-lag zijn ?

De botsing die ontstaan is en die tot een verbitterden strijd aanleiding geeft kan op drieerlei wijzen eindigen, of wel met de overwinning van de republikeinsche regeering die aan het bewind is en wier aanhangers men in emt het Volksfront of de Communisten. Ze kon ook de overwinning brengen aan de opstandelingen of rebellen, anders gezegd de partij der officieren en der monarchisten. Zij kan ook uitloopen op een splitsing van het land. Indien bv. de opstandelingen zich van de hoofdstad Madrid konden meester maken is het te vreezen dat de communisten toch in Barcelona en Catalonië zullen stand houden.

Twee groote steden.

De twee grootste steden Madrid en Barcelona bevinden zich nog in de handen der regeering. Beide steden wegen tegen elkander op voor het cijfer der bevolking (Madrid 850.000 ; Barcelona 790.000), en het is zeker een groot voordeel voor de regeering door deze twee groote steden gesteund te worden. Men heeft in het verleden meermaals vastgesteld dat de omwentelingen werk zijn van de voormaamste steden, inzonderheid van de hoofdstad. Dit kunnen we leeren te Parijs, te Petrograd-Moskou, te Berlijn, te Rome, te Madrid zelf. Nochtans indien de opstandelingen goed aangevoerd zijn, en dat is best mogelijk, aangezien de meeste officieren tot hetoverlingen zouden zij Madrid kunnen malisten en tot overgaaf dwingen. Voor Barcelona is dit veel moeilijker aangezien deze haventstad langs de zee kan bevoorraad worden.

Bedreigingen voor den Wereldvrede.

De langdurige worteling toont dat men te doen heeft met kampvechters die aanmoediging krijgen. Men poet aan de football-teams de aanmoediging van de schreeuwende supporters niet missen kunnen. De twee kampen die in Spanje tegenover elkander staan hebben reeds beide deze aanmoediging. In 't algemeen kan men zeggen, de openbare meening van bestuur en volk in Italie en Duitschland is aan de zijde van de opstandelingen ; die in Frankrijk, en zeker in Rusland aan de zijde van de regeeringspartij.

Op voorwaarde dat het daarbij blijve ! De zending van een tweaftal Italiaansche vliegtuigen die over het Franch gebied van Algerie en Marokko naar de Spaansche opstandelingen te Tetuan in Spaansch Merokko vlogen ; de aanwezigheid van 2 Duitsche kruisers in de haven van Ceuta en dearma te Cadix ; de herhaalde beweringen dat Frankrijk zou vliegtuigen geleverd hebben aan de Spaansche regeering, dat alles toe t hoe erg de toestand gespannen is.

Het voorstel van Frankrijk.

Officieel heeft Frankrijk teenige mogelijke voorstel gedaan ; de onzijdige verklaring der mo ei dienden. Dit voorstel werd gunstig ontvangt in Engeland en ook niet verworpen in Italie en Duitschland.

Het is ongetwijfeld erg dat de wereldmachten geen kracht hebben om de ommeenvallende wedhede ; die in Spanje gepleegd worden te onderdrukken. Die kracht zouden ze hebben indien ze vereend waren, maar dat is niet. En daar die eenvracht niet bestaat zou de tusschenkomst van een hunner erge gevolgen kunnen hebben.

Hoop en Wensch.

Daarom moeten we wenschen dat de mogendheden alle zulen ingaan op het Franse voorstel van onzijdigheid. We kunnen dabrij hopen dat er overdreven wordt in de berichtgeving nopens de barbaarschheden die begaan worden. We toonden dat aan t einde van ons artikel van verleden week. Ziehier een ander bericht uit Gibraltar, dat op hetzelfde neerkomt.

« Gibraltar, 3 Aug. 1936.

De kruisers « Earl 1 », « Liberto » en een torpedojager hebben drie uur lang de opstandelingen gebombardeerd.

Deze hebben hier batterijen tegenover de gebeven van uit Ceuta en Tarifa afgevuurd. De oorlogsschepen werden niet getroffen ».

Onzekerheid overal schiet men niet met zooveel onzeverheid. En meet men aan de kwe lerichtheid uit Lisbon geloof geven, dan zouden te Madrid al een reeds 3.000 opstandelingen zijn doodgeschoten. We geven hieronder een brief uit Madrid naar Lisabon gezonden waarin erzerlijke bijzonderheden gegeven worden. Indien ze juist zijn dan graat het in Spanje thans erger te zien in ons land ten tijde van Alva.

« In alle geval, zegt Agence Havas, ofschoon het onmoegelijke is het totaal der verlies en van gevechten moorden en executies te schatten, toch kan men zeggen dat de Spaansche revolutie het droevige record heeft van alle revoluties sinds die van Rusland.

G. S.

* * *

HET SCHRIKBEWIND TE MADRID.

Er heer eht een zeng tige paniek-temming in de stad.

De revolutionaire chtbanken hebben de handen vol werk en arbeiden dag en nacht om volle kracht.

Ik woon vlak bij een kazerne en iederen nacht hoor ik het aanbreken van den dag, voor ik het zelf ook van de geweersalvo's van het executie-peloton.

Geen der ter dood veroordeelden wordt geestelijke bijstand verschaft, ook al vragen de slachtoffers er nog zoo dringend om.

Aan het hoofd van deze revolutionaire rechtbanken staat altijd een leider van het Volksfront, die meestal door de roode vaste eenigheden wordt aangevoerd. Ze hebben dus een zuiver onwettig karakter. Hun vonnis er van rechtspraak is geheim en de namen der slachtoffers worden niet bekend gemaakt. Maar het nieuwste is thans wel, dit het publiek in de gelegenheid wordt gesteld, langs de lijken der slachtoffers te defileeren. De regeering heeft dezen maatre el genomen, « om den schrik er in te krijgen », zegzen de bewakers.

Wij hebben het zangedurfd een dergelijk afschrikwekkend tooneel gade te slaan. Het was in kazerne nummer V. We liepen verloren tusschen de menschen-groepen, en hoorden nu en dan spottende opmerkingen of zagen allerlei gemeene gebaren.

Aan den voet van een hoogen muur, die duiveldjes de sporen diepe van de geweerschoten, die geen doel geraakt hadden, lagen de lijken der slachtoffers op een hoop.

We telden er 42. De meeste droegen het officiers-uniform of een priesterkoed. Verscheidene lijken waren ontkleed.

Het vreeselijke doodenhuis werd bewaakt door roode milizie, gewapend met geweren, revolvers, sommigen hechts met een bajonet.

Rond de lijken is de grond losgewoeld door de talrijke stuiptrekkingen, die de slachtoffers maakten. Er staan groote plassen bloed, dat langzaam in den grond treekt.

Op verzoek van een der aanwezigen wordt nu en dan een lijk omgekeerd. Een der leden van het roode volksfront schopt telkens het lijk, tot het in de gewenschte houding lijkt.

Ontzettend is voor mij de wetenschap, dat onder deze zwijgende menigte zich vaak familieleden bevinden, wier vader of zoon is aangehouden, en die niet weten, waar hun dierbaren gevangen worden gehouden, of ze nog in leven zijn, of wel dat ze reeds ook zelf de vreeselijk lot hebben ondergaan, en die in hun hopeloozen angst hierheen gedreven worden, om te zien, om te vernemen....

Moeders, echtgenooten, zelfs kinderen die onder de slachtoffers hun zoon, man of vader herkenden, zijn soms radeloos van ontzetting, met hun gebalde vuisten als eenig wapen op de bewakers losgestormd.

Maar krachtens een verordening welke het revolutionair comiteit uitgevaardigd heeft, is ieder gewapend soldaat of lid van het volksfront gerechtigd, om zonder voorafgaande waarschuwing te schieten op iedereen die hem op eenigerlei wijze bedreigt. En waarlijk, aarzeling kennen de leden van het volksfront niet, wanneer de vrouwen en kinderen in hun wanhoop op hen aikomen...

De regeering heeft bekend gemaakt, dat in Madrid alleen reeds 3000 zg. opstandelingen werden doodgeschoten. Onder hen bevonden zich 1000 officieren. De opstandelingen van het ministerie van marine, die niet werden aangetroffen met de wapens in de hand, maar wier eenig verkrijg is een vijandige gezindheid jegens het volksfront, zijn eveneens gefusjeerd.

Volgens de meening van aijudant Galles van de stormtroepen, dien ik gesproken heb, werden 60 marine officieren doodgeschoten, onder wie een admiraal, drie kapitens ter zee en 22 adelborsten.

Heel het proces tegen deze marine officieren heeft amper een kwartier tijd in beslag genomen. Deze feiten zijn alleen reeds voldoende, om den toestand te typeeren, die hier in Madrid thans heerscht. Heel de regeering, zoowel de rechterlijke macht als het administratief apparaat is lamgeslagen ; alleen de revolutionaire clubs en vooral de anarchistische vakvereenigingen verordenen, decreteeren, heerschen, moorden.

Oudheidkunde.

TONGEREN IN DE EERSTE EEUW.

Het Aretijnsch pottenwerk van Tongeren.

We hebben erop gedrukt dat het Aretijnsch pottenwerk te Tongeren opgedolven bijzonder belangrijk is, wegens den ouderdom van dit fabrikaat. De potscherven die men hier opgraaft behooren tot de eerste helft van de eerste eeuw onzer tijdrekening, en het is den ook op groote diepte onder ze te Tongeren uitgegraven worden, zooals men verder aan zien zal. We vermelden alleen die potscherven die op een goed bepaalde plaats opgegraven werden, dus die welke tijdens de drie laatste jaren (1934, 1935, 1936) werden gevonden. Vroeger heeft men immers de potsers der vondst en de diepte niet nauw genoeg opgeteekend.

De opnoming der vondsten is overigens met zoo aangezien om lezen al het algemeen overzicht verleden week gegeven, en waarvoor het hiernavolgend lijstje het bewijs breagt. De aanvulling is echter onmisbaar en we lieten ze voorzien.

Op Bilsersteenweg.

De eerste vondst was de bodem van een potje uitgegraven in Aug. 1935 op de diepte van 2.20 m. en dragende als merk (CNATEI ZOTILI. Dit wil zegzen : (Werk van den pottenbakker) **Cneus, Ateius, Zolius.** De naam is vergezeld van een palmtak zooals dikwijls op de werken van Ateius voorkomt. De naam van Cneus Ateius Zotius vindt men bij Oswald en Pryce (1). In een nota over het werk van dezen potte bakker vessen de schrijvers hierbij : « De Temples van Ateius komen talrijk voor te Haltern (Loschke, Haltern, p. 168 rqq) en deze plaats werd niet meer bewoond na het jaar 16 ».

De tweede potscherf is niet gestempeld met den naam van een pottenbakker, maar zij draagt de beelteniis van een stelvechter en schijnt wel behoord te hebben tot een kommetje met gladjatoren, product van SVRVS dat door Déchelette (2) afgebeeld wordt. Wel is de beeldstempel van den stelvechter door een Gallischen pottenbakker gebruikt geweet t, maar de gebruikte potgrande is toch Aretijnsch. Deze mooie scherf, werd in 1935 bij het bouwen van zijn huis nrs. 20-24 op Bilsersteenweg door M. Roemers, op de diepte van 1.80 m. gevonden, en ons heredwillig ter hand gesteld. Verdere opzoekingen ter plaats gaven geen resultaat.

Op Broekberg.

Iedien wij van Bilsersteenweg de stad binnengaan langs den ouden Bilsersweg, thans Keverstraat gebeeten dan konden we uit op den Broekberg, begin van den Bilsersteenweg. Dit is een belangrijke zone voor pottenwerk. Hier bevindt zich o m. de woning van M. Schoenaers waar in 1934 M. Ridder Ph. de Schaetzen zijn belangrijke ontdekkingen deed. Men staat wederlijk verbaal de over de hoeveelheid verschillende pottenbakkersstempels aldaar opgedolven, namelijk 170, op een plaatsruimte van 72 vk. met. (3) Maar het belang der vondst loopt meer nog in het oog, wanneer men bedenkt dat dezonder de jongste naamstempels van het tijdstip van Caudius-Nero dateeren, dus tot voor het jaar 67 opklimmen. Onder deze stempels telen wij het lijk, tot het in de gewenschte houding lijkt.

Ontzettend is voor mij de wetenschap, dat onder deze zwijgende menigte zich vaak familieleden bevinden, wier vader of zoon is aangehouden, en die niet weten, waar hun dierbaren gevangen worden gehouden, of ze nog in leven zijn, of wel dat ze reeds ook zelf de vreeselijk lot hebben ondergaan, en die in hun hopeloozen angst hierheen gedreven worden, om te zien, om te vernemen....

(1) Oswald en Pryce, *Terra sigillata*, 1920, p. 5, te.

(2) Déchelette, *Les Vases céramiques de la Gaule romaine*, I, p. 49.

(3) Zie de belangrijke studie van M. Ridder Ph. de Schaetzen in *Chronique Archéologique du Pays de Liége*, nov. déc 1934, pp. 86 93

Stads- & Provincienieuws

TONGEREN. — Kermissen. — Bijna elken Zondag heeft er in onze stad, in de eene of andere wijk, eene kermis plaats. Morgen is er alweer een wijkkermis, die nog wel acht dagen lang zal duren ! Ter aanmoediging kondigt het gemeentebestuur aan dat in deze wijk de herbergen mogen open blijven, en muziek mogen maken tot lang na het gewone sluitingsuur.

En als of er nog niet genoeg gekermisd wordt, kondigt men thans aan dat er nog een nieuwe gaat opgericht worden : de St-Rochuskermis !

En dan spreekt men van gespannen internationalen toestand ! van algemeen oorlogsgevaar ! van crisis en duur leven ! En dan moet er gestaakt worden om de loonen te doen opgaan !

Waarlijk wij leven in een zonderlinge wereld !

Dat men nu niet zegge dat wij kniezers en zwartkijkers zijn ; volstrekt niet : de boog kan niet altijd gespannen zijn, wij houden ook van ontspanning en aangenaam vertoeven, maar wij deelen de zienswijze van de meerderheid onzer inwoners, die zeggen dat er te Tongeren... meer dan genoeg gekermist wordt !

— Bericht. — Aanvangstuur Kalver- en Schapenmarkt. — Ter kennis gebracht der HH. slachters en kooplieden dat het Schepen college der stad Tongeren erin toegestemd heeft het aanvangsuur van de kalver- en schapen markt, die elke Maandag plaats heeft, te vervroegen en te brengen van 12 uur op 10 uur en dit te beginnen vanaf Maandag 17 Oogst a.s.

Het Gemeentebestuur.

Oct. 1935, den bodem van een Aretijnsch potje vond, dragende den naam R(AMA)N.

Verder gaf deze straat deq bodem van een potje geteekend VNO(IV)L (?) opgedolven op 2.50 m. diepte.

In Vermeylenstraat.

Als we omwenden naar links, komen we door de Maastrichterstraat aan Vermeylenstraat, waar men in den hof van het Athenaeum, op 3 Juli 1931 een Aretijnsche potscherf vond, gestempeld CNAT. SALV (Cneus Ateius Salve) en onlangs nog bij het uitgraven voor de fondeering der nieuwe bouwwerken, namelijk in Juli 1936 een potbodem gemarkeerd ALBANI, en op 16 Juni 1936 een andere gemarkeerd TETTI CRITO, op 24 Juli 1936 nog een merk (AT)EI geevold van palmtak.

In Maastrichterstraat.

Dalen we dan de Maastrichterstraat af dan komen we voor huis nr. 84, waar een Aretijnsch merk werd gevonden gemarkeerd L TETI SI(AM)IA opgedolven op de diepte van 1.80 m. Verderop voor huis nr. 112 een ander op een diepte van 1.80 m., dat men leest (AP)RO(O).

Schiervelstraat-Piepelpoel.

Door de Schiervelstraat voorbij het Hospitaal gaande komen we bij den hoek der Clarissenstraat. Hier werd een scherf Aretijnsch pottenwerk gevonden dragende het merk L TETTI CRITO. We wenden rechtsom en door Predikheerenstraat en Bidderstraat komen we in Piepelpoel uit, waar voor huis nr. 5, een stuk pottenwerk van Arezzo met het merk G. FAST geteekend opgedolven werd.

* * *

Op Groote Markt.

We haasten ons naar Groote Markt waar voor huis nr. 21 op de diepte van 2.40 m. een schoon merk van Ateius gevonden werd. Deze beroemde pottenbakker heeft nier zijn naamstempel A(TE)I in een ruitje (rhombus) afgedrukt.

Op de Romeische Kassei.

We verlaten de stad langs Kruispoort en voorbij het O.L.V. College waar de electrieke tramlijn den steenweg verlaat in de weide van M. Lysens heeft M. Ridder Ph. de Schaetzen nog een naamstempel van ATEI gevonden.

* * *

Om misverstand te voorkomen moeten we hier bijvoegen dat het werk zelf van de vermelde potjes van Ateius duidelijk toont, dat we met Aretijnsch fabrikaat te doen hebben.

Immers wanneer het succes van het Gallisch pottenwerk zoo groot begon te worden dat het de Italiaansche produkten van de markt verdrong dan schijnt Ateius ook een werkhuis in Gallië gehad te hebben. Hij toonde zich dus even behendig handelaar als fabrikant. Het bijtenwerk van zijn slaat Xantus, als associé, is een ander bewijs van zijn behendigheid op handelsgebied.

In alle geval we meenen genoegzaam getoond te hebben, dat Aretijnsch pottenwerk in de diepe Tongersche lagen op groote uitgestrektheid verborgen zit. Deze uitgestrektheid was dus bewoond door menschen die deze potten eens in gebruik hadden en ze waarschijnlijk ook zelf gebroken hebben.

G. S.

(1) Oswald en Pryce, *Terra sigillata*, 1920, p. 5, te.

(2) Déchelette, *Les Vases céramiques de la Gaule romaine*, I, p. 49.

(3) Zie de belangrijke studie van M. Ridder Ph. de Schaetzen in *Chronique Archéologique du Pays de Liége*, nov. déc 1934, pp. 86 93

— Hondententoonstelling. — Op de internationale hondententoonstelling die te Cointe, bij Luik, heeft plaats gehad, hebben verschillende stadsgenooten belangrijke onderscheidingen behaald.

De heer Godfroid Rubens, met zijn Russische hazewind, bekwam 3 eerste prijzen, 2 eereprijzen, 1 bijzondere prijs, met gelukwenschen van de jury.

De heer Marcel Meyers, behaalde met zijn Schnauzer, 2 eerste prijzen, met gelukwenschen der jury.

Aan den heer Jos. Denis, werden met zijn Mechelsche schepershond, een 1e en een 3e prijs toegekend.

Beste gelukwenschen.

†

DANKBETUIGING

De Familiën VRANCKEN en MOREAU bedanken de talrijke personen die hunne deelneming betuigd hebben bij het afsterven hunner teergeliefde zuster, schoonzuster, tante en bloedverwante,

Madame Marie-Louise VRANCKEN,
weduwe van wijle
M. Jean MOREAU,

te Tongeren overleden in den ouderdom van 84 jaren en 3 maanden.

Zij verzoeken de vrienden en kennissen die hij vergetelheid geen doodsbrief zouden ontvangen hebben, dit bericht als dusdanig te beschouwen.

MILLEN. — Overlijden. — Donderdag had alhier de plechtige lijkdienst plaats van M. Lambert-Hubert-Remi Vossen, echtgenoot van Dame Mathilde Liebl, na eene korte en pijnlijke ziekte, godvruchtig overleden in het Hospitaal te Tongeren, den 3 Augustus 1936, voorzien van de laatste HH. Sakramenten.

De betreurde overledene telde in onze gemeente niets dan vrienden. Ook weru het nieuws van zijn afsterven met oprechte deelneming vertomen.

LANAEKEN. — Schrikkelijk auto-ongeluk. — Een auto uit Maestricht, waarin de heer Pieter Wevers, zijne echtgenoote en twee kennissen, hadden plaats genomen, bot te op het gehucht Bessemer tegen een boom. De schok was zoo geweldig dat de vier inzittenden uit het totaal vernijzeld rijtuig werden geslingerd. Madame Wevers was op den slag gedood ; twee der reizigers hadden armen en beenen gebroken, en een derde had eene levensgevaarlijke wonde aan het hoofd bekomen. De zwaar gekwetsten werden naar het Hospitaal te Maastricht overgebracht. Het parket van Tongeren is ter plaatse geweest.

DE SCHOONE REIZEN

HUWELIJKSREISEN OP PER GROEP
LOURDES : 12 en 24 August., 4 Sept.
LISIEUX : 22 Augustus.
ROME : 19 Augustus.

Schrijven aan : « DE GROOTE BEDEVAARTEN » 93, Kommelbergstraat, Brussel

HASSELT. — 12e Congres van het Algemeen Christen Vakverbond. — Dit Congres heeft plaats te Hasselt op 15-16 Aug. c. k. in de zaal « Rerum Novarum ».

Dagorde :

Zaterdag 15 Augustus : om 10 uur : Opening door M. Pauwels, Voorzitter van A.C.V.

Om 10,30 uur : Aug. Cool, Verslag over den toestand 1934-1936.

Daarna bespreking.

Om 12 u. : Mis in O. L. Vrouwkerk.

Om 2.30 u. : Verslagen over de aanpassing der loonen :

a) E.P. Arendt, Bestaansvoorwaarden der arbeiders en der ondernemingen in België in 1935 en 1936 ;

b) M. A. Bertinchamps, de loonetsen der Christen syndikaten van België ;

c) M. F. Van Bladel, de gischen in zake kindertoeslagen.

Zondag 16 Augustus :

Om 8 u. : H. Mis in de kapel, Transtr. 6.

Om 10 u. : Bespreking der verslagen over aanpassing der loonen.

Om 12 u. : Sluiting van het Congres.

Om 2 u. : Syndikale herdenking betooging.

Om 2 uur vorming van den stoet, daarna optocht door de straten van Hasselt, schouwing van den stoet op de Groote Markt, daarna feestvergadering in de zaal Rerum Novarum. Op deze feestvergadering wordt het woord gevoerd door :

M. Pauwels, voorzitter van A.C.V. ;

M. Serrarens, lid der Tweede Kamer in Nederland, secretaris van het Internationaal Christen Vakverbond ;

E.P. Rutten, O.P., senator ;

E. H. Kanunnik Broeckx, senator ;

Z.Exc. Mgr. Kerkhofs, Bisschop van Luik.

CIRIO TOMATEN ZULLEN ALTIJD IN VERKOOP IN BELGIË ZIJN

WONCK. — Vreeselijk ongeval. — Een tijnlijk ongeval heeft zich voorgedaan in de gemeente Wonck.

In een klein huisje woont de 80 jarige wed. Maria Botty. Op zeker oogenblik moeten de kleederen van het oudje vuur hebben geval aan de brandende kachel.

Op eenige oogenblikken tijds was de

Gebeuren en Medenarren

ling.

ler voorwendsel van zonnebaden te n zijn er velen, die aan de zeekust l, de kleederdracht zoozeer beperken, Congoleezen het deden voor de aan der blanken : Ze worden naaktloo. Zoover gaat men hier nog niet en men aat zeggen dat het vrouwelijk geweer meer stof gaat gebruiken voor eedij. De mannelijke jeugd daarentegen chijnt een bijzonderen hekel te hebgen de modeenfabrikanten, want het der hoedlooze neemt toe.

n dient echter aan allen de verwittiging te geven, dat ze noch ter wille van heidscultuur, noch ter wille van geeidleer zich op een gunstig advies e dokters beroepen kunnen.

oordeele liever volgens de hiernavolbachouwingen van Dr. F. in « Libre gue » van 1 dezer.

* * *

el van twee genees-kundige tijdschrif-

n we aanteekenen : Gisteren was het **ournal médical français** », vandaag Juni-nummer van « **Carnet médical** is » dat de mee ters der geneesopkomen tegen de mode der onbegehomen zonnebaden. Laten we aanzet :

zonnegeneeskunst of heliotherapie et aangewend worden zonder voorafgeneeskundig onderzoek, want er zijn en waarin de zonnekuren totaal moeverworpen worden.

onnebe traling die thans zonder kon zoo overdreven manier in de bergen vooral aan de zeekust wordt toemoet formeel verboden worden aan ken die van longentuberculose zijn an, aan de zwakkelingen, aan de lenden, aan degenen die tengevolge hrolovertading verzwakt zijn, bijzonmeer men te doen heeft met kinderetrgelingen en jeugdige adulten, zeggen zonist diegenen, die de zonaling zonder kontrool aanwenden ».

ading bij kinderen.

en werk dat op 1 Juni in de « **Gazetiale de France** » verscheen, spreekt nuntende kinderdokter Prof. Monrêover de acclimtoering der kinderen grande de zonnebaden, zegt hij dat principen uitmuntend zijn, maar ze gevaarlijk worden indien ze slecht rd zijn. Men heet, zegt hij, gevaldoodelijken zonnestok en tgeste d. ndende zon der zomermaniddagen is er gevaarlijk ».

htig met krachtige medicijnen.

ebben het reeds geschreven en wij n het : het zonnebad heeft een actieve, uiterst machtige werking, rals alle krachtdadige geneesmiet voorzichtigheid en goed oordeel ngewend worden, zoo men geen ca ; wij verordenen, die nog eens licht, er erg en soms doodelijk zijn. Men ikwijls het geval zangebaild van tkampioen, die in Egypte tengeen eenige uren geheel zonnebad dood

en voorzichtighe'd : voorafgaande nee kundige raadpleging en in alle n te beginnen gedeeltelijke en zeer nnetestralingen ; dan wat langer e len maar op beperkte oppervlakte leken.

le gezonden is het zonnebad totaal s. De zonnebestraling van de ondedeelten : zangezicht, handen en meer dan voldoende.

* * *

eling en veroudering.

oord ter bijvoeging aan ons artikel « Hoed ». Wij zegden dat de voortwerking van de zon op de ontdekmadeelen, de handen en het aangevervroegde « veroudering » ernstakkt. De bedekte lichaamsdeen jong, terwijl handen en aangesd de veertig jaar beginnen te vern te verrimpelen. Dit is een fert iederen kan vastgesteld worden en volstrekte veroordeeling uitegen de huidige mode, die thans t onze kleine jongens in straten zonder hoofddeksel rondloopen.

an Dr. Roffo.

gnande haalden we de studien aan Roffo, die de kankerverwekkende van de zonnestralen op de huid . Geen kanker tenzij op de ontkeeten der huid, de handen en zicht ; de verhouding ten hont haarmste de blootstelling aan ooter is zooals voor den deus bij

eft ons de ongemaakte geschreven ang maakten, ingevolge on. vern en gemeente Wonck.

f. Dr. Roffo ?

ekt men juist weer over Prof. er gelegenheid, zegt Bruxelles an het gouden wetenschappelijk van dan beroemden kanker-kundi-

le « hebben 147 meesters der st en der chirurgie der heele wegehouden een verdiende betuiwerkondering te brengen aan den haren zoeker, waarvan de werken rotten stap voorwaarts aan de n den kanker deden maken ».

het wetenschappelijk gezag van

Prof. Dr. Roffo en dat van jonge snobs met geverniste haren is er niet te aarzelen.

De naakt-loopers der zeekust en de jonge zonneverbranden zullen eensdaags bevinden — als het te laat is — dat ze een verheerden weg opgingen, en dat ze vroegtijdig verouderden.

Tenzij ze vroeger nog door ergere accidenten moesten bevinden dat men niet ongestraft met de natuurkrachten speelt, ook niet met de zonnestralen !

Dr. F.

LANDBOUW

I. HET NEEKHOF IN DEN ZOMER.

Verzorging van het deegvoeder.

Tijdens het zomerseizoen moet de hennenhouder vooral aandacht schenken aan de regels der gezondheidsleer betreffende de voeding en de huisvesting. Op vele plaatsen is het gebruik nog in voege de hennen te voederen met zoogenaamd « deegslag » of deegachtige voeder. Als aan die foetwijze een nadeel verbonden is, dan is het wel de bederfelijkheid van natgemaakt meelvoeder dat bij heet weder op enkele uren tijds in gisting treedt en verzuurt.

Waar toch deegvoeder toegediend wordt mag nu slechts het hoodige voor één maaltijd gereed gemaakt worden. Daarbij moeten de eetbakken goed zuiver gehouden en dikwijls grondig gereinigd worden.

Droogvoeder.

Wie nog beter wil doen gebruike elken eaat wat minder water om het meel te bevochtigen om zoo stikkan tot de droogvoeder-methode over te gaan. Die vraagt veel minder werk en is, vooral 's Zomers, meer hygiënisch.

Het spreekt echter vanzelf dat hennen die droog meel eten meer moeten drinken dan andere : er dient daarom zegzorgd voor een voldoende hoeveelheid goed drinkwater.

Het drinkwater.

Een hoenderkweeker die zijne belangen behartigt zal nooit willen zien dat zijn hennen, bij gebrek aan zuiver water, aan vuilbuitten of plassen moeten drinken

Het voltaat echter niet een bak water in 't bereik der hennen te stellen : die drank, dien we gelukkiglijk toch hebben voor de moeite van 't putten, moet zuiver en fisch blijven en moet daarom dikwijls vernieuwd en op een koele plaats gezet worden. Een ketel bak of fontein kan hier gemi t worden : de meeste voldoening geft ons een eenvoudig ijzeren ketelitje dat we op eene schduwrijke plaats van het hoeloop op een klein heuveltje van steenslag of zelfs op den grond plaatsen.

De zeo eraamde drinkrammers die tot over enkele jaren in gebruik waren zijn zij warmte vobstrekt af te keuren : hat is een heel werk om die grondig te reinigen en het water bederft er spoedig in omdat er onvermijdelijk voederresten in terecht komen.

Fe-trijding van ongediefte.

Ook de be trijding van het ongedierte dde voorzorgen om er van bevrijd te blijven nieen niet verwaarloord worden.

Bij den aanvang van het heete seizoen zit wenschelijk het gerinche hok, slaapstokken en legnesten afgreprepen, eens duchtig te ontsmetten en eene kwistig om te gaan met kalkmelk en creëoline of andere ontsmettingsproducten. Als daarbij de hennen over een zandbad beschikken zoals we vroeger uitgelegd hebben dan komen ze wel gaaf en gezond het heete seizoen door et zullen ook niet ophouden eene betamelijke eierophrengst te geven.

2. DE LEGWEDSTRIJD VAN MOESLARE

Het tiende tijdperk liep ten einde den 16 Juli en op dien datum waren er dus 10 x 28 of 280 dagen strijd achter den rug. De beste legster gaf in dit tijdverloop 225 eieren ; het is eene witte Leghorn toebehoorende aan M. Haubry van Gottignies (Henegouw).

In het klassement der loten (de vijf beste henren van elk lot alleen 't rekening gebracht) worden de eerste plaatsen ingenomen als volgt :

1. W. Leghorn, J. Latteur, Braine l'Alleud, 953 eieren.

2. Wit. Leghorn, Jos. Laeremans, Glabbeek, 910 eieren.

4. Wit. Wyandotte, Baron de Vinck, Zillebeke, 888 eieren.

5. Rode Isl. Red., J. De Gelle, Betekom, 884 eieren.

Tot nu toe gaven de 194 nog mededingende hennen alle te zamen 31.871 eieren, hetgeen eene vermindering beteekent van ongeveer 1570 eieren tegen de producte der overeenstemmende meanden van vorigen wedstrijd.

* * *

DE PRIJZEN DER AARDAPPELEN.

Verschillende vergaderingen van landbouwers.

Het Verbond van Boeren-en Hoveniersgilden van den Arrondissementsbond Brussel, heeft deze week onder groote belangstelling gewestelijke boerenvergaderingen gehouden te Asache, Sempst, Londerzeel, Grimbergen en Wolvertbem, ten einde verbetering te brengen niet alleen in den aardappelhandel, maar tevens in dien van melk, melkproducten en van tuinbouwvoortbrengselen.

Al de aanwezigen waren het eens dat prijs der aardappelen te stellen op 80 fr.

De verschillende vergaderingen gaven ten slotte aanleiding tot het stemmen eener motie, houdend het behoud van den minimum prijs van 30 frank, wensch tot hetbekomen van een gezond stelsel van valorisatie der graangewassen, met doelmatigere bescherming van de binnenlandsche markt en den wensch dat bij het sluiten van handelsovereenkomsten land- en tuinbouw zouden tot hun recht komen.

Ook wordt in overweging gegeven dat het noodzakelijk blijkt over te gaan tot herziening van het handelsverdrag met Nederland ; voetstappen aan te wenden bij de Franschen en Argentijnsche regeeringen, ten einde den uitvoer van aardappelen naar die landen in goede voorwaarden mogelijk te maken ; den invoer uit den vreemde te verbieden, wanneer de eigen produkten voldoende op de markt zijn ; een flinke bescherming van de kaasnijverheid uit te vaardigen, om de boter- en melkprijzen op peter peil te brengen.

Beloten werd die motie aan de regeering over te maken.

Gemengde Berichten.

SAMENSTELLING VAN HET POLITIEK EN FINANCIEN.

In den Ministerraad van 31 Juli jl. werd de dotes de commissie van onderzoek nopens de laakbare praktijken inzake verband van politiek en financien als volgt samen te stellen :

MM. Servais, rechtsgeleerde, Staatsminister, Voorzitter ; — de Brouckère, oud-socialistisch Senator ; — Henri Goffinet, advocaat ; — Montaine, communist ; — Verhulst, Vlaamsche nationalist ; — Frederic, Liberaal ; — Mertens, rexist ; — Van Goethem, Vlaamsch katholiek. De algemeene secrearis der commissie is M. Grégoire.

BELGIE — NEDERLAND.

Het spijzen van het Albertkanaal met water. — **Klacht van Nederland.** — De Nederlandsche Regeering heeft op 30 Juli een klacht ingediend bij het Internationaal Gerechtshof te Den Haag tegen de Belgische regeering.

De vraag betreft de rechtsgeldigheid van de handelingen van de Belgische regeering voor wat betreft de verschillende werken met het oog op het graven van het Albertkanaal, en van den anderen kant, de wijze waarop, zonder instemming van de Nederlandsche regeering, België op dit oogenblik de watervoorziening van de aange egde deelen voorzet, en deze van de nog te graven deelen voorzien zal.

De Nederlandsche regeering wil uitgemaakt zien in hoeverre deze handelingen in overeenstemming te brengen zijn met de Belgisch-Nederlandsche overeenkomst van 12 Mei 1863, betreffende het regiem van de wateraftappingen op de Maas.

De Nederlandsche regeering heeft als haar agent aangeduid, M. B. M. Telders, professor aan de Leidensche Universiteit.

* * *

Tijdens de voetstappen de namens de commissie ter verwezenlijking van Tongeren's belangen gedaan werden door MM. Meyers, Jengers, Vrancken, werd mondeings en schriftelijk de aandacht op de te verwachten moeilijkheden nopens de wateraftapping aan de Maas gevestigd. Het aangeboden ontwerp onder meer andere voordeelen,